

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фінансів

МАТЕРІАЛИ

ХІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ»

КИЇВ – 2015

Рекомендовано до друку та для розміщення
на веб-сайті економічного факультету
Вченою радою економічного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(Протокол № 3 від «27» жовтня 2015 року)

**Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України:
зб. матер. наук.-практ. конференції, 29-30 жовтня 2015 р./ Київський
національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 2015. – 304 с.**

Редакційна колегія: В.Д. Базилевич, д.е.н., проф., чл.-кор. НАН України;
І.О. Лютий, д.е.н., проф.; З.С. Варналій, д.е.н., проф.; А.І. Ігнатюк, д.е.н., проф.;
С.В. Науменкова, д.е.н., проф.; Р.В. Пікус, к.е.н., проф.; С.Я. Боринець, к.е.н.,
проф.; Т.В. Грищенко, к.е.н., доц.; Л.М. Демиденко, к.е.н., доц.; О.В.Любкіна,
к.е.н., доц.; Є.А. Носова, к.е.н., доц.; О.О. Солодка, к.е.н., доц.; Ю.В. Петленко,
к.е.н., доц.; Р.В. Рак, к.е.н., доц.; О.Д. Рожко, к.е.н., доц.; М.В. Романюк, к.е.н.,
доц.; Ю.Л. Наконечна, к.е.н., доц.; О.В.Чеберяко, д.і.н., доц.; О.Б. Яфінович, к.е.н.,
доц.

Збірник містить матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції «Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України», що відбулася 29-30 жовтня 2015 року на базі кафедри фінансів Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Основними напрямками роботи науково-практичної конференції були: національні фінансові системи в умовах посилення глобалізаційних процесів; фінансова політика та функціонування фінансової системи України; фіскально-бюджетний механізм у забезпеченні соціально-економічного розвитку України; корпоративні фінанси та конкурентоспроможність національної економіки; світові тенденції та розвиток національного фінансово-кредитного ринку в умовах фінансової глобалізації; фінансова криза та соціально-політична ситуація в Україні. Особлива увага приділена актуальним питанням подолання негативних макроекономічних тенденцій та відновлення ефективного функціонування різних складових фінансової системи України в умовах глобалізації та загострення соціально-політичної ситуації.

Видання розраховано на представників наукової спільноти, викладачів, фахівців у галузі фінансів, працівників органів державного управління, студентів вищих навчальних закладів.

**Тези розміщуються в авторській редакції.
За точність викладеного матеріалу відповідальність покладена на авторів.**

ЗМІСТ

Алексєєнко Людмила Михайлівна

Ціжма Оксана Анатоліївна

*Фінансово-кредитні стимули розвитку трудових ресурсів в умовах біфуркаційності економічних процесів.....*11

Баранник Лилия Борисовна

*Национальные финансовые системы в условиях усиления глобализационных процессов.....*16

Bourmsitrov Anatoli

Lyutiy Ihor

Drozd Nataliia

*The needs for new specialists and the model for the Norwegian-Ukrainian cooperation in the field of public sector economy education.....*21

Варналій Захарій Степанович

*Роль фінансових інститутів-регуляторів у зміцненні конкурентоспроможності економіки України.....*25

Васильченко Зоя Миколаївна

*Деякі аспекти фінансового оздоровлення проблемних банків.....*31

Воронкова Олена Миколаївна

*Політичні аспекти податкового менеджменту в Україні.....*35

Давиденко Надія Миколаївна

*Управління корпоративними фінансами в умовах фінансової кризи аграрного сектору України.....*38

Зянько Віталій Володимирович

*Фінансування наукової сфери – основний критерій ефективності інноваційного розвитку.....*42

Крупка Михайло Іванович

Баран Олена Богданівна

*Особливості діяльності колекторських компаній в Україні.....*45

Кулиев Руфат Атакиши оглы <i>Стабильное развитие экономики Азербайджана в условиях неблагоприятной мировой конъюнктуры</i>	49
Кульчицкий Мирослав Іванович Полинюк Наталія Ігорівна <i>Бюджетна політика та проблеми формування місцевих фінансових ресурсів в Україні</i>	52
Луніна Інна Олександрівна. <i>Оцінка потенційних фіскальних наслідків соціально-економічної політики держави</i>	56
Мних Микола Володимирович <i>Роль та значення реформування економіки України в сучасних умовах</i>	59
Музиченко Ганна В'ячеславівна <i>Соціальний розвиток як орієнтир європейської регіональної політики</i>	64
Онишко Світлана Василівна, <i>Інституційне забезпечення підвищення фіскальної гнучкості</i>	68
Onyshchenko Volodymyr Sivitska Svitlana <i>Priorities of renewable energy investment projects implementation</i>	72
Притворова Татяна Петровна Пестунова Галина Борисовна <i>Анализ факторов роста показателей временной занятости в странах, переходящих к постиндустриальной стадии развития</i>	76
Савчук Наталія Володимирівна <i>Роль бюджетної системи в соціально-економічному розвитку України</i>	80
Ткаченко Наталія Володимирівна <i>Особливості міжнародного інвестування пенсійних активів</i>	85
Тропіна Валентина Борисівна <i>ЄВС та європейська соціальна модель: проблеми і перспективи взаємодії</i>	89

Чеберяко Оксана Вікторівна Рябоконт Оксана Олександрівна <i>Місцеві бюджети в контексті сучасної децентралізації</i>	91
Баженова Олена Володимирівна <i>Дослідження впливу зовнішньоекономічних збурень на економіку України за допомогою динамічної стохастичної моделі загальної рівноваги</i>	95
Білик Ростислав Романович <i>Зміцнення економічної безпеки регіонів України у процесі бюджетної децентралізації</i>	99
Версаль Наталія Іванівна <i>Реструктуризація банківського сектора: наслідки кризи 2008-2009 рр</i>	102
Вірченко Володимир Віталійович <i>Особливості державного фінансування інноваційної діяльності в Україні</i>	105
Власова Інна Володимирівна Юркевич Оксана Миколаївна <i>До питання визначення інвестиційної безпеки та чинників впливу на неї</i>	109
Делас Віталіна Анатоліївна <i>Визначення вартості капіталу вітчизняних підприємств</i>	113
Демчишак Назар Богданович <i>Концептуальні засади бюджетно-податкового регулювання інноваційної діяльності</i>	117
Дем'янчук Ольга Іванівна <i>Залучення грантових коштів для розвитку регіонів в Україні</i>	121
Зенюк Людмила Александровна Назарова Светлана Федоровна <i>Косвенное налогообложение в едином экономическом пространстве</i>	125

Єрмоленко Валентин Адамович <i>Україна на зламі епох: проблема реабілітації природного задля розвитку в умовах імперіалізму грошей.....</i>	128
Івахненко Ірина Сергіївна <i>Шляхи підвищення ефективності діяльності ІСІ на ринку цінних паперів України</i>	132
Коваленко Віктор Миколайович Коваленко Олександра Вікторівна <i>Глобалізація як новітній чинник розвитку національних фінансових систем... ..</i>	136
Коляда Тетяна Анатоліївна <i>Управління державним боргом як складова бюджетної стратегії України.....</i>	139
Краузе Ніна Васильєвна Кадырханова Жанар Муратовна <i>Суцність и предпосылки создания фондовых рынков</i>	143
Крупка Ігор Михайлович <i>Особливості державного управління капіталізацією банків в Україні</i>	148
Лактіонова Олександра Анатоліївна <i>Вимір фіскальної гнучкості в умовах циклічного розвитку економіки.....</i>	152
Мацук Зоряна Андріївна <i>Реалізація концепції фінансового омбудсмена на фондовому ринку України.....</i>	154
Медведкова Наталія Сергіївна <i>Напрямки удосконалення державного фінансового контролю в Україні.....</i>	157
Мисака Ганна Вікторівна <i>Роль конвергенції облікових систем в активізації світового фондового ринку... ..</i>	160
Ніконова Марина Вячеславівна <i>Підходи до визначення недіючих кредитів: світовий досвід та реалії України ...</i>	163
Носова Євгенія Анатоліївна <i>Реформування податкової системи як напрямок детінізації економіки України.....</i>	167

Онищенко Світлана Володимирівна <i>Аналіз рівня бюджетної безпеки України</i>	171
Петленко Юлія Володимирівна <i>Квазіфіскальні операції та ефективність фіскальної консолідації в Україні</i>	176
Рак Роман Володимирович <i>Вплив глобалізаційних процесів на фінансову систему України.....</i>	180
Сова Олена Юріївна <i>Стабілізаційні механізми регулювання фінансових ринків в умовах фінансової глобалізації.....</i>	184
Солодка Ольга Олегівна <i>Операції грошового потоку та ринкової вартості в управлінні портфелем CDO.....</i>	187
Сохин Юрій Николаевич <i>Оценка неравномерности экономического развития регионов республики Казахстан</i>	191
Спасів Наталія Ярославівна <i>Побудова новітніх міжбюджетних відносин: реалії чинного законодавства</i>	195
Тригуб Олена Володимирівна <i>Суперечності вітчизняної практики реалізації банківської застави</i>	200
Шевченко Володимир Юліанович <i>Нестабільність банківської системи України та ризику корпоративних фінансів.....</i>	204
Abdulla Rashed Al Rashedi <i>The impact of foreign direct investment on the economic growth: evidence from United Arab Emirates</i>	208
Анзін Роман Олексійович <i>Застосування міжнародних стандартів фінансової звітності компаніями України</i>	211

АНАЛІЗ РІВНЯ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

В сучасних умовах однією із найважливіших економічних проблем в Україні, починаючи з років її незалежності, є зростання загроз фінансовій і, зокрема, бюджетній безпеці України. Це зумовлено негативною динамікою розвитку процесів у соціально-економічній сфері, зокрема, розладом системи державних фінансів та фінансів господарюючих суб'єктів, що останніми роками все більш посилюється і проявляється в хронічному дефіциті державного бюджету.

Актуальність дослідження проблематики бюджетної безпеки на сучасному етапі пояснюється тим, що протягом багатьох років Україна має дефіцитний державний бюджет, що потребує залучення додаткових ресурсів у вигляді зовнішніх та внутрішніх запозичень, грошової емісії та інших заходів, які негативно впливають на рівень фінансової безпеки держави в цілому.

Бюджетна безпека є передумовою реалізації ефективної державної фінансово-економічної політики як основи досягнення національних економічних інтересів держави.

Аналіз бюджетної безпеки відображає рівень спроможності бюджетної системи забезпечити платоспроможність держави під час збалансування доходів і видатків та ефективне використання бюджетних коштів і виступає своєрідним індикатором й критерієм ефективності бюджетної політики та організації бюджетного процесу. Інтегральний показник бюджетної безпеки держави є дуже важливим і займає вагому місце серед показників, що визначають її фінансову та економічну безпеку держави.

Результати розрахунку показників бюджетної безпеки України за 2004-2014рр., відповідно до Методичних рекомендацій Міністерства економічного розвитку і торгівлі України щодо розрахунку рівня економічної безпеки, наведено у таблиці 1.

В ході аналізу рівня перерозподілу ВВП через зведений бюджет було виявлено, що даний показник не мав стабільної динаміки і коливався в межах 26-32 % (рис. 1) і перебуває в межах оптимального та граничного значень (28 % та 37% відповідно), що є ознакою існування тіньового сектору економіки та неефективності роботи уряду. Період зменшення спостерігається після світової економічної кризи 2008-2009 рр., внаслідок якої спостерігався загальний спад виробництва та економіки в цілому, а це в свою чергу привело до зменшення надходжень до бюджету. Також слід відзначити, що у зв'язку з нестабільною політичною ситуацією в країні протягом 2013-2014 рр. та зменшення території України простежується негативна тенденція до зменшення даного показника і свідчить про погіршення стану бюджетної безпеки держави.

Динаміка індикаторів бюджетної безпеки України за 2009-2014 рр. [8]

Рік	Відношення дефіциту Державного бюджету до ВВП, %	Дефіцит бюджетних та позабюджетних фондів сектору загальнодержавного управління, % до ВВП	Рівень перерозподілу ВВП через зведений бюджет, %	Відношення обсягу сукупних платежів з обслуговування та погашення державного боргу до доходів державного бюджету, %
2004	2,96	0,54	26,52	19,31
2005	1,80	-0,37	30,40	16,03
2006	0,70	0,37	31,60	9,33
2007	1,38	-0,26	30,50	6,38
2008	1,32	0,43	31,36	4,02
2009	3,90	2,02	29,90	19,24
2010	5,95	0,71	29,14	17,54
2011	1,81	0,87	30,66	21,86
2012	3,80	0,53	31,72	26,95
2013	4,42	-0,05	30,22	33,32
2014	4,98	0,06	29,10	47,68
Оптимальне значення показника	3	0	28	6
Критичне значення показника	10	-3;5	37	16

Поступове і системне зниження фіскального навантаження могло б збільшити доходи державного бюджету шляхом зменшення тіньового сектору економіки та надати підґрунтя для забезпечення оновлення основних виробничих фондів, технічного переоснащення, запровадження новітніх інноваційних технологій.

Відношення обсягу сукупних платежів з обслуговування та погашення державного боргу до доходів державного бюджету протягом аналізованого періоду має тенденцію, яка спадає до 2008 р. (4,02%), а вже починаючи з 2009 р. збільшується і з кожним наступним роком має негативну динаміку до зростання і на кінець досліджуваного періоду складає 47,68 % (рис. 1), що перевищує критичне значення у 3 рази, це показує збільшення боргового навантаження на державний бюджет, оскільки значна частина коштів, які могли бути направлені на потреби держави, відволікаються і направляються на високооплачуване обслуговування богу та погашення основної його суми, а це в свою чергу негативно відображається на стані економіки держави, уповільнює інноваційний розвиток та несприятливо впливає на соціальну сферу [2].

Показник дефіциту бюджетних та позабюджетних фондів сектору загальнодержавного управління значно коливається протягом 2000-2014 рр., тому прослідкувати чітку тенденцію неможливо. Оскільки найефективнішим значенням даного показника є його наближення до 0, то у зв'язку з цим можна відзначити, що найбільш раціонально проводилась бюджетна політика у 2013 та 2014 рр., коли дефіцит бюджетних та позабюджетних фондів сектору загальнодержавного управління склав -0,05 та 0,06 % до ВВП відповідно. Найменше значення даного показника було зафіксоване у 2005 р. (-0,37 % до ВВП), а найбільше – у 2009 р. (2,02 % до ВВП), а це негативно впливає на стан бюджетної безпеки країни. Такий значний відрив від оптимального значення даного показника у 2009 р. пояснюється наслідками світової економічної кризи 2008-2009 рр., яка негативно вплинула на ефективність управління державними фінансами. Слід відмітити, що протягом останніх років (2011-2014 рр.) прослідковується позитивна динаміка до наближення дефіциту бюджетних та позабюджетних фондів сектору загальнодержавного управління до оптимального значення, що свідчить про виважену, раціональну та ефективну бюджетну політику України та покращує на рівень бюджетної безпеки.

Рис. 1. Динаміка показників бюджетної безпеки України за 2004-2014 рр.

Одним із найвагоміших показників бюджетної безпеки держави є показник відношення дефіциту Державного бюджету до ВВП, який протягом 2004-2010 рр. мав негативну динаміку до зростання, що пояснюється перевищенням темпів приросту дефіциту державного бюджету над темпами приросту валового внутрішнього продукту, проте у 2011 р. був зафіксований спад даного показника

більше ніж удвічі (з 5,95 % у 2010 р., до 1,81 % у 2011 р.), що пояснюється подоланням наслідків світової економічної кризи та стабілізацією політичної ситуації в країні. Виходячи з дослідження показників бюджетної безпеки можна зробити висновки щодо її незадовільного, але не критичного стану. За 2009-2014 рр. відбулося погіршення даної ситуації, зокрема за рахунок значного перевищення показника відношення обсягу сукупних платежів з обслуговування та погашення державного боргу до доходів державного бюджету над його оптимальним та критичним значеннями.

Незважаючи на те що, в ході аналізу була визначена невідповідність певних показників бюджетної безпеки оптимальним значенням в цілому можна стверджувати, що стан бюджетної безпеки України є низьким, проте не критичним. Рівень бюджетної безпеки прямо пропорційно залежить від показників стійкості фінансової системи країни. Власне фінансова система являє собою сукупність відокремлених, але взаємопов'язаних між собою сфер і ланок фінансових відносин, які відображають специфічні форми й методи обміну, розподілу і перерозподілу ВВП, відповідну систему фінансових органів та інститутів.

До основних показників, що характеризують стійкість фінансової системи держави відноситься ВВП та інфляція (рис. 2).

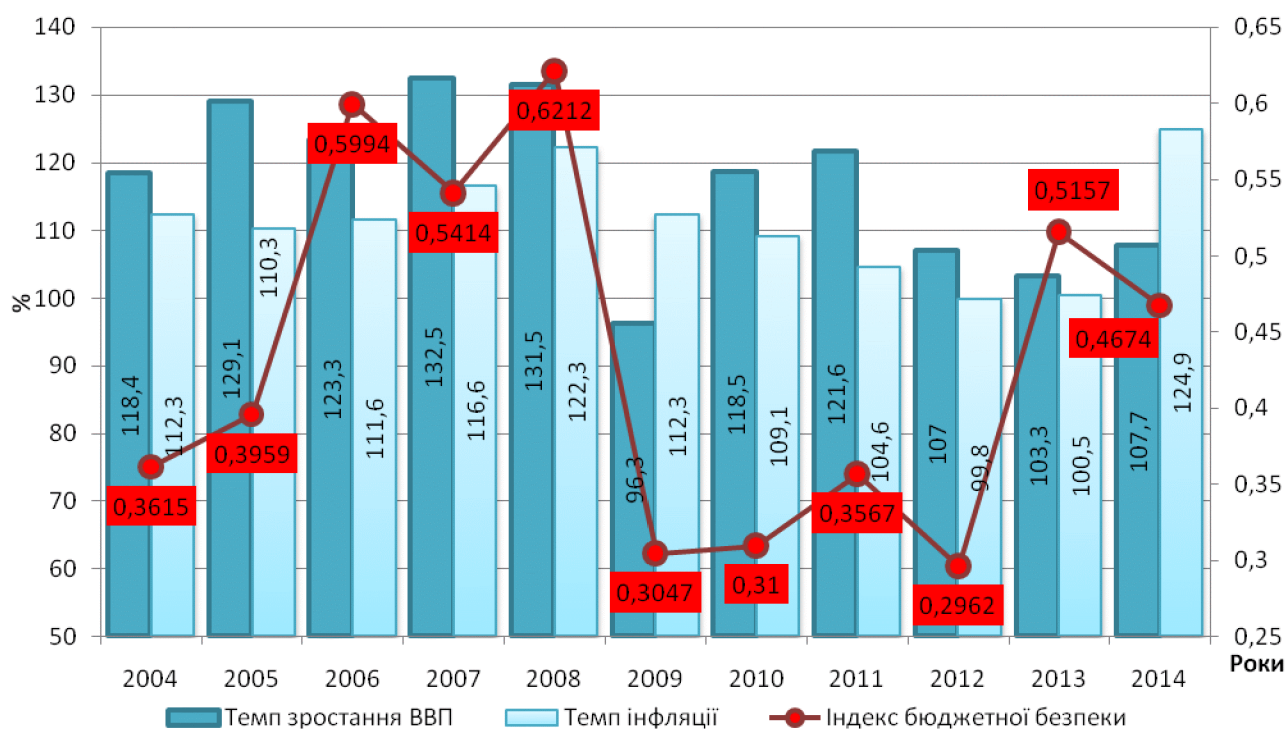

Рис. 2. Динаміка основних показників стійкості фінансової системи держави та індексу бюджетної безпеки

Відповідно до проведеного аналізу було виявлено, що починаючи з 2009 року як темп зростання ВВП, так і індекс бюджетної безпеки мали негативну динаміку до зменшення, а темп інфляції на кінець періоду зріс, що дозволяє

говорити про погіршення стану бюджетної безпеки України та стійкості фінансової системи України протягом останніх років.

Таким чином, сучасний стан бюджетної безпеки в умовах прискорення глобалізації світового господарства доводить низьку ефективність класичних підходів до її гарантування та необхідність розробки нового інструментарію її аналізу і напрямів її забезпечення, оскільки бюджетна безпека є гарантом державної незалежності України, умовою її прогресивного економічного розвитку і зростання добробуту громадян. Для цього потрібно продовжувати роботу з реформування податкової системи, зменшивши податковий тягар для товаровиробників, що провокує несплату податків до бюджету та збільшує тіньовий сектор економіки, внаслідок чого недоотримується значна частина коштів до бюджету, що збільшує його дефіцит та негативно відображається на розвитку економіки та рівні життя населення.

Список використаної літератури:

1. Бабець І.Г. Методичні підходи до оцінювання бюджетної безпеки України / І. Г. Бабець / Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – №23.1.
2. Бюджетний процес в Україні: стан та проблеми інституційного забезпечення: [монографія] / З. С. Варналій, Т. В. Бугай, С. В. Онищенко. – Полтава: ПолтНТУ, 2014. – 271 с.
3. Кишакевич Б.Ю. Формування системи фінансової безпеки України в умовах глобалізації / Б.Ю. Кишакевич // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.7. – С. 205
4. Луцик-Дубова Т.О. Проблеми бюджетної безпеки держави / Т.О. Луцик-Дубова / Економетричний аналіз. – 2013. – №13.
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua.
6. Про Державний бюджет України на 2013 рік: Закон України від 06.12.2012 № 5515-VI // – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua/>
7. Про Державний бюджет України на 2014 рік: Закон України від 16.01.2014 № 719-VII // – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua/>
8. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 № 1277 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://me.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=38738